

INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

УДК 330.1:335.01

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У СВІТІ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНОЇ ДЕСТАБІЛІЗАЦІЇ

Данило Гріщенко; Наталія Скрипник

*Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара,
Дніпро, Україна*

Резюме. Досліджено специфіку розвитку інноваційного підприємництва у світі в контексті глобальної дестабілізації, зокрема з урахуванням таких чинників, як економічна нестабільність, геополітичні конфлікти, природні катастрофи та екологічні проблеми. Проаналізовано, як ці явища змінюють підходи до підприємницької діяльності, сприяючи розвитку інноваційних стратегій, орієнтованих на адаптацію до нових умов. Досліджено вплив цифрових технологій, таких, як штучний інтелект, роботизація та автоматизація, які стали рушійною силою інноваційних процесів, забезпечуючи гнучкість та швидкість реагування на зміни. Висвітлено роль екологічної сталості та зелених технологій, які набувають стратегічного значення в умовах підвищеної уваги до проблеми кліматичних змін. Розглянуто впровадження нових бізнес-моделей, що базуються на гнучкості, диверсифікації ризиків та пошуку глобального партнерства як ключових інструментів для успішного функціонування бізнесу в кризових умовах. Окрему увагу приділено прикладам компаній, які успішно використовують інноваційні підходи для подолання наслідків глобальних викликів. Завдяки швидкому розвитку онлайн-комерції та цифрових платформ, компанії отримали доступ до міжнародних ринків. Уміння швидко адаптуватися до нових умов та культур стало стратегічною перевагою. Політичні й економічні кризи спонукають бізнес до диверсифікації ланцюгів постачання, зокрема переходу до локальних виробництв та зменшення залежності від глобальних постачальників. Під тиском суспільства та споживачів компанії все більше інтегрують корпоративну соціальну відповідальність у свої стратегії, зокрема підтримку соціальних та екологічних ініціатив. Ці нові реалії створюють як нові виклики, так і можливості для інноваційного підприємництва, стимулюючи його до постійної адаптації й переосмислення стратегій, саме вони демонструють актуальність заданої теми. Рекомендовано шляхи адаптації інноваційного бізнесу до нових реалій, враховуючи необхідність розвитку цифрових інфраструктур, активної співпраці з міжнародними партнерами та впровадження екологічних інновацій.

Ключові слова: інноваційне підприємництво, глобальна дестабілізація, розвиток інновацій, глобальні виклики, адаптивність.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.06.172

Отримано 18.10.2024

UDC 330.1: 335.01

FEATURES OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT IN THE WORLD IN THE CONTEXT OF GLOBAL DESTABILIZATION

Danylo Hrishchenko; Nataliia Skrypnyk

Oles Honchar Dnipro National University, Dnipro, Ukraine

Summary. The article explores the specifics of the development of innovative entrepreneurship worldwide in the context of global destabilization, particularly considering factors such as economic

instability, geopolitical conflicts, natural disasters, and environmental issues. It analyzes how these phenomena are changing approaches to entrepreneurial activity, fostering the development of innovative strategies focused on adapting to new conditions. The impact of digital technologies, such as artificial intelligence, robotics, and automation, is examined, highlighting their role as a driving force behind innovative processes, providing flexibility and rapid response to changes. The article also emphasizes the role of environmental sustainability and green technologies, which are gaining strategic importance amid increasing attention to the issue of climate change. The implementation of new business models based on flexibility, risk diversification, and the search for global partnerships is considered key to the successful operation of businesses in crisis conditions. Special attention is given to examples of companies that successfully use innovative approaches to overcome the consequences of global challenges. The rapid development of e-commerce and digital platforms has provided companies with access to international markets. The ability to quickly adapt to new conditions and cultures has become a strategic advantage. Political and economic crises are driving businesses to diversify supply chains, including shifting to local production and reducing dependence on global suppliers. Under pressure from society and consumers, companies are increasingly integrating corporate social responsibility into their strategies, including support for social and environmental initiatives. These new realities create both challenges and opportunities for innovative entrepreneurship, encouraging constant adaptation and rethinking of strategies, and highlighting the relevance of the topic. The authors offer recommendations on ways to adapt innovative businesses to new realities, considering the need for developing digital infrastructure, active cooperation with international partners, and the implementation of ecological innovations.

Key words: innovative entrepreneurship, global destabilization, innovation development, global challenges, adaptability.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.06.172

Received 18.10.2024

Постановка проблеми. Безпрецедентна у своїх проявах глобалізація, з одного боку, слугує джерелом і стимулятором конкурентного інноваційного розвитку, а з іншого, – генератором технологічних, інформаційних, економічних, соціокультурних та міжцивілізаційних викликів, акселератором конфліктів і криз. Проблематика особливостей розвитку інноваційного підприємництва у світі в контексті глобальної дестабілізації охоплює кілька ключових аспектів. По-перше, глобальна нестабільність, зокрема економічні кризи, геополітичні конфлікти та кліматичні катастрофи, ускладнюють підприємницьку діяльність, змушуючи компанії пристосовуватися до нових умов. Інноваційні бізнеси стикаються з підвищеними ризиками в ланцюгах постачання, нестабільністю валют і ринків. Це створює потребу в диверсифікації бізнес-моделей і швидкій адаптації до нових викликів. По-друге, технологічні зміни, такі, як автоматизація, штучний інтелект і роботизація, стають вирішальними для підтримання конкурентоспроможності підприємств. Однак не всі компанії готові до впровадження таких технологій через обмежені ресурси або брак експертизи. Це створює нерівні можливості для різних гравців на ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика інноватизації глобального економічного розвитку стає пріоритетною в міжнародних економічних дослідженнях. Їй присвячено фундаментальні праці Л. Антонюк, А. Афуана, В. Базилевича, О. Білоруса, В. Гейця, М. Делла, К. Ерроу, Р. Кантера, Д. Лук'яненка, І. Нонака, Р. Солоу, Р. Такера, Я. Тінбергена, А. Філіпенка, Ф. Фукуями та ін. Учені солідарні в тому, що розвиваючись за доби постіндустріалізму в певній логічній послідовності, сучасні економічні моделі мають інноваційно-інформаційну сутність.

Дослідники М. Ендрюс, А. Чаттерджі та Д. Лернер зосередилися на аналізі різних аспектів ролі інновацій у розвитку сучасного підприємництва, вивчаючи внесок технологій і організаційних змін у підвищення продуктивності та економічну динаміку. Результати дослідження М. Ендрюса показали, що інновації можуть підвищувати продуктивність праці й зменшувати витрати на виробництво, що призводить до зростання конкурентоспроможності підприємств [1]. А. Чаттерджі дійшов висновків, що політичні заходи, які підтримують нові технології й стартапи, можуть прискорити економічний розвиток і сприяти рівномірному зростанню в різних галузях [1]. Одним із

головних здобутків дослідження економіки Д. Лернером стало те, що успішні інновації часто є результатом тісної співпраці між приватними інвесторами й державними програмами підтримки [1].

Метою дослідження є визначення основних напрямів розвитку інноваційного підприємництва у контексті глобальної дестабілізації.

Постановка завдання. У сучасному розумінні інноваційну активність можна визначити як пошук нових можливостей розвитку й посилення конкурентоспроможності шляхом постійного використання власних і залучених продуктів інтелектуальної власності за дотримання критеріїв ефективності й вимог сталого розвитку [2]. Категорія «інноваційна діяльність» за своєю суттю є системою цілеспрямованих дій для практичного активного впровадження інновацій.

Безперервність і динаміку інноваційного процесу забезпечують інноваційні цикли. Кожен із них за однією або за групою інновацій є детермінованим у часі й структурних компонентах, забезпечує наступність, взаємозв'язок і синергетику. Управління інноваційним процесом здійснюють у межах інноваційних стратегій та бізнес-моделей інструментами інноваційного менеджменту. Таким чином створюються умови для інноваційного розвитку підприємництва.

Для досягнення визначеної мети необхідно проаналізувати, як економічні, політичні та екологічні кризи змінюють умови ведення бізнесу та стимулюють пошук нових інноваційних рішень; вивчити впровадження цифрових технологій, штучного інтелекту та автоматизації як ключових драйверів розвитку інноваційного бізнесу в умовах нестабільності; розглянути значення екологічних інновацій та зеленої економіки для адаптації підприємств до сучасних глобальних викликів; визначити основні напрями адаптації бізнесу до нових реалій глобальної дестабілізації через інноваційні підходи.

Виклад основного матеріалу. Інноваційне підприємництво – це бізнесова діяльність, заснована на впровадженні нових технологій, ідей або продуктів. Це підприємництво спрямоване на створення інновацій, що мають потенціал для значного впливу на ринок.

Глобальні виклики для інноваційного підприємництва пов'язані з мінливими умовами на світовому ринку, серед яких ключовими є:

- 1) економічна нестабільність (валютні коливання, інфляція, фінансові кризи можуть заважати стабільному розвитку інноваційних бізнесів);
- 2) регуляторні бар'єри (різні країни мають свої правила й стандарти, що ускладнює міжнародну діяльність інноваційних компаній);
- 3) технологічні зміни (постійна еволюція технологій вимагає від підприємців швидко адаптуватися до нових умов, що є складним завданням);
- 4) конкуренція на світовому ринку (глобалізація призводить до того, що інноваційні компанії змагаються з найкращими гравцями з різних куточків світу) [3].

Глобальна дестабілізація несе як загрози, так і можливості для інноваційного підприємництва. З одного боку, загрози полягають у тому, що політичні, економічні та соціальні потрясіння можуть призвести до непередбачуваних змін на ринку, підвищення вартості ресурсів і збільшення ризиків для інвесторів. Війни, природні катаклізми, пандемії – все це може стати серйозними перешкодами для інноваційних бізнесів. З іншого боку, можливості виникають у той момент, коли нестабільність стимулює попит на нові рішення. Наприклад, війна в Україні викликала зростання інтересу до оборонних технологій, кібербезпеки, енергетичних інновацій й рішень, що дозволяють зменшити залежність від викопних ресурсів [4].

Розглянемо, як економічні, політичні та екологічні кризи змінюють умови ведення бізнесу та стимулюють пошук нових інноваційних рішень (табл. 1).

Таблиця 1. Вплив різних видів криз на ведення бізнесу та розвиток інновацій [5]

<i>Тип кризи</i>	<i>Зміни умов ведення бізнесу</i>	<i>Упровадження інноваційних рішень</i>
Економічна криза	1) спад попиту на товари та послуги; 2) дефіцит фінансових ресурсів; 3) збільшення вартості кредитів	1) розроблення моделей економії коштів, нових фінансових інструментів; 2) пошук дешевших матеріалів та альтернативних джерел фінансування
Політична криза	1) зміна правових норм; 2) зростання нестабільності на ринках; 3) обмеження доступу до ринків збуту	1) створення адаптивних бізнес-моделей; 2) пошук нових ринків і партнерств у політично стабільних регіонах
Екологічна криза	1) упровадження жорстких екологічних стандартів; 2) дефіцит природних ресурсів; 3) підвищення витрат на енергію та матеріали	1) розвиток зелених технологій; 2) перехід на альтернативні джерела енергії; 3) розроблення екологічно чистих продуктів та рішень

Економічні, політичні та екологічні кризи кардинально змінюють умови ведення бізнесу, створюючи нові виклики для підприємців. Проте саме в таких умовах виникає необхідність швидко адаптуватися й шукати інноваційні рішення. Економічні труднощі стимулюють пошук нових фінансових моделей і технологій для економії ресурсів, політична нестабільність спонукає до створення гнучких стратегій і нових ринкових можливостей, а екологічні кризи підштовхують бізнес до розвитку екологічно безпечних і стійких технологій. Кожна з цих криз відкриває двері для інновацій, що стають ключем до виживання та успіху на ринку [6].

Упровадження цифрових технологій, штучного інтелекту та автоматизації є ключовими драйверами розвитку інноваційного бізнесу, особливо в умовах нестабільності. Компанія Amazon є яскравим прикладом того, як використання цих технологій допомагає зберігати стабільність, розвивати інновації та залишатися лідером на ринку, навіть у кризові часи. Amazon активно впроваджує нові цифрові рішення для оптимізації бізнес-процесів, покращення клієнтського досвіду та управління ланцюгами постачання. Компанія використовує штучний інтелект (AI) для покращення персоналізації покупок, рекомендацій, оптимізації цін та аналізу ринкових трендів у реальному часі. Автоматизовані склади, роботизація процесів доставки й опрацювання замовлень дозволяють Amazon працювати ефективніше та знижувати витрати в умовах нестабільності ринку [7].

Варто проаналізувати, як впровадження нових технологій впливає на розвиток бізнесу Amazon (табл. 2).

Таблиця 2. Дослідження ефектів від застосування різних технологій на ведення компанії Amazon [9]

<i>Технологія</i>	<i>Упровадження</i>	<i>Ефект на бізнес</i>
Цифрові технології	1) хмарна платформа AWS (Amazon Web Services); 2) мобільні додатки для покупок; 3) віртуальні магазини	1) розширення можливостей для електронної комерції; 2) збільшення масштабів бізнесу; 3) підвищення зручності для клієнтів
Штучний інтелект	1) персоналізовані рекомендації на основі аналізу поведінки покупців; 2) оптимізація цін і прогнозування попиту	1) підвищення рівня продажів за рахунок кращої персоналізації; 2) скорочення витрат завдяки точному прогнозуванню попиту
Автоматизація	1) використання роботів на складах; 2) автоматизовані системи пакування і доставки; 3) використання дронів для доставки	1) зниження витрат на оброблення замовлень; 2) скорочення часу на доставку; 3) збільшення ефективності роботи складів та ланцюгів поставок

Можна зробити висновок, що впровадження цифрових технологій, штучного інтелекту (AI) та автоматизації дозволяє Amazon зберігати конкурентоспроможність і стабільність у часи турбулентності світової економіки. Ці технології допомагають компанії скорочувати витрати, покращувати клієнтський досвід і впроваджувати нові бізнес-моделі. Це підтверджує, що інновації є основним двигуном розвитку в умовах сучасного динамічного ринку [8].

З огляду на нинішню глобальну дестабілізацію, підприємцям необхідно оперативно адаптувати свій бізнес до нових реалій за допомогою інноваційних підходів. Упровадження конкретних заходів, які допоможуть успішно пройти через кризи та зберегти конкурентоспроможність:

1) цифрова трансформація бізнесу є критично важливою для збереження конкурентоспроможності;

2) упровадження інструментів електронної комерції, онлайн-платформ для взаємодії з клієнтами та хмарних рішень може допомогти компаніям залишатися доступними для клієнтів і швидко реагувати на зміни ринку;

3) використання штучного інтелекту (AI) для аналізу поведінки споживачів, автоматизації рутинних операцій та прогнозування змін на ринку [10].

Політичні та економічні кризи можуть порушувати традиційні ланцюги постачання та доступ до ринків збуту. Для зменшення ризиків важливо мати кілька альтернативних постачальників і бути присутніми на різних ринках. Багато компаній шукають альтернативні ринки в регіонах зі стабільнішою політичною ситуацією, щоб мінімізувати ризики, пов'язані з локальними конфліктами або кризами.

Екологічні кризи та зміни у глобальних нормативних вимогах стимулюють розвиток зелених технологій. Використання екологічно чистих матеріалів, відновлюваних джерел енергії та зменшення вуглецевого сліду стає важливим фактором конкурентоспроможності, що зумовлює необхідність інвестування у стійкі технології, такі, як відновлювана енергетика, екологічно чисті матеріали та ресурсоощадні процеси. Енергетична криза в Європі підштовхнула компанії до впровадження відновлюваних джерел енергії та зниження залежності від викопних ресурсів.

У міжнародному бізнесі XX – початку XXI століть всеохоплююча й динамічна глобалізація суттєво впливає на стратегії й моделі корпоративної діяльності. Мікрорівень глобалізації впродовж останніх десятиліть мав транснаціональний характер, що у 2000-і роки вивело ТНК на ключові ролі у світовій економіці, про що свідчать результати аналізу (табл. 3).

Транснаціональні корпорації внаслідок експансіоністських стратегічних орієнтацій, диверсифікованих сфер діяльності, лідерських амбіцій вищого менеджменту в збільшуваному постіндустріальному сегменті світової економіки генерують новітні якісні структурно-організаційні зрушення. Домінантні на ринках товарів, послуг, капіталів, технологій, управлінських інновацій глобальні корпорації реально стають не тільки найвпливовішими суб'єктами світової економіки, а водночас і найдинамічнішими її структурними елементами. У цьому контексті зазначається, що за мобільністю, здатністю адекватного реагування на зміни у зовнішньому конкурентному середовищі, інноваційною спрямованістю вони вочевидь переважають забюрократизовані національні та міжнародні організації й регіональні наддержавні утворення.

Таблиця 3. Рейтинг найбільших ТНК світу станом на 2023 рік [11]

<i>Компанія</i>	<i>Прибуток (млрд дол. США)</i>	<i>Галузь</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Walmart	611,3	Рітейл
Amazon	513,9	Технології

Закінчення таблиці 3

1	2	3
ExxonMobil	413,6	Нафтогаз
Apple	387,0	Технології
UnitedHealth Group	324,2	Охорона здоров'я
CVS Health	322,5	Охорона здоров'я
Berkshire Hathaway	302,1	Фінанси
Alphabet (Google)	282,8	Технології

У топ-8 найбільших компаній світу за 2023 рік майже половина (Apple, Amazon, Alphabet) належить до технологічного сектора. Це свідчить про те, що технологічні інновації відіграють вирішальну роль у сучасній економіці, забезпечуючи значні прибутки та стрімкий розвиток. Інвестування в дослідження і розроблення, штучний інтелект, автоматизацію й цифрові вирішення дозволяє цим корпораціям не лише залишатися конкурентоспроможними, а й визначати майбутнє ринку.

Результати діяльності провідних компаній підтверджують, що інновації є критично важливими для довготривалого успіху. Успішні транснаціональні корпорації розвивають нові технології, що дозволяє їм не лише підвищувати прибутки, але й створювати нові робочі місця, сприяти глобалізації та цифровій трансформації суспільства.

Глобальна дестабілізація вимагає від компаній швидко адаптуватися до змін. Гнучкі бізнес-моделі, що дозволяють компанії оперативно реагувати на зміни на ринку та перемикає ресурси, стають життєво важливими. Спочатку Netflix був сервісом прокату DVD поштою, але коли ринок почав змінюватися через зростання популярності цифрового контенту, компанія оперативно перебудувала свою бізнес-модель на стрімінгові послуги. Цей крок дозволив їм стати лідером у сфері потокового відео, випередивши конкурентів. Дана гнучкість врятувала компанію від провалу на ринку.

Підприємцям важливо інтегрувати цифрові технології, штучний інтелект, автоматизацію та інноваційні бізнес-моделі для успішної адаптації до умов глобальної дестабілізації. Використовуючи досвід провідних компаній, таких, як Amazon та Netflix, можна створити конкурентоспроможні стратегії, що допоможуть не тільки вижити в кризових умовах, але й перетворити їх на можливості для розвитку.

Висновки. Глобальна дестабілізація, яка охоплює економічні, політичні та екологічні кризи, значно змінює умови ведення бізнесу та вимагає від підприємців нових підходів до розвитку інноваційного підприємництва. Однією з основних особливостей цього процесу є необхідність швидкої адаптації та впровадження інноваційних рішень, які допомагають компаніям зберігати конкурентоспроможність в умовах невизначеності. По-перше, цифрові технології, такі, як хмарні сервіси, електронна комерція та мобільні додатки, стають критично важливими для збереження доступу до ринків і клієнтів. Приклад компанії Amazon показує, як упровадження цифрових рішень дозволяє масштабувати бізнес і оперативно реагувати на зміни в глобальній економіці. В часи дестабілізації цифрові технології допомагають не лише оптимізувати операційні процеси, але й розширювати клієнтську базу на нових ринках. По-друге, штучний інтелект (AI) стає ключовим інструментом для оптимізації бізнес-процесів. Завдяки можливостям аналізу великих обсягів даних, AI дозволяє підприємствам краще розуміти потреби клієнтів, прогнозувати ринкові тенденції та управляти ризиками. Компанія Netflix, успішно використовує AI для персоналізації контенту й підвищення лояльності клієнтів, що є важливим елементом успіху в умовах нестабільності. По-третє, автоматизація бізнес-процесів дозволяє підприємствам знижувати витрати й

підвищувати ефективність у часи, коли стабільність ланцюгів постачання та ринковий попит під загрозою. Роботизовані склади та автоматизовані системи доставки, як у випадку Amazon, дозволяють компаніям ефективніше керувати операціями й скорочувати час опрацювання замовлень, що є критично важливим для успішної діяльності під час криз.

Conclusions. Global destabilization, encompassing economic, political, and environmental crises, significantly alters the conditions for conducting business and demands new approaches from entrepreneurs to foster the development of innovative entrepreneurship. One of the key characteristics of this process is the need for rapid adaptation and the implementation of innovative solutions that help companies maintain competitiveness in times of uncertainty. Firstly, digital technologies, such as cloud services, e-commerce, and mobile applications, are becoming critically important for maintaining access to markets and customers. The example of Amazon demonstrates how the adoption of digital solutions enables businesses to scale and swiftly respond to changes in the global economy. During times of destabilization, digital technologies help not only optimize operational processes but also expand the customer base in new markets. Secondly, artificial intelligence (AI) is becoming a key tool for optimizing business processes. By analyzing large volumes of data, AI allows companies to better understand customer needs, predict market trends, and manage risks. Companies like Netflix successfully leverage AI to personalize content and enhance customer loyalty, which is an important element of success in times of instability. Thirdly, the automation of business processes allows companies to reduce costs and increase efficiency during times when the stability of supply chains and market demand is under threat. Automated warehouses and delivery systems, as in the case of Amazon, enable businesses to manage operations more effectively and reduce order processing time, which is critically important for success during crises.

Список використаних джерел

1. Andrews M. J., Chatterji A. K., Lerner J., Stern S. The Role of Innovation and Entrepreneurship in Economic Growth. University of Chicago Press. 2022. 620 p. URL: <https://www.nber.org/books-and-chapters/role-innovation-and-entrepreneurship-economic-growth> (дата звернення: 18.10.2024). DOI: <https://doi.org/10.7208/chicago/9780226810645.001.0001>
2. Іващенко В. І. Інноваційна економіка: формування та розвиток: монографія: НАН України, Ін-т екон. та прогнозув. К., 2012. 332 с.
3. 15 Global challenges. The Millennium Project. URL: <https://www.millennium-project.org/challenges-overview/> (дата звернення: 18.10.2024).
4. Аксьонов П. Фарнборо-2024: від дронів до роботів-винищувачів. Як війна в Україні змінює військові технології? BBC News Україна. 31 липня 2024. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cd1r7mrx8jvo> (дата звернення: 18.10.2024).
5. Lee Y., Kim J., Mah S., Karr A. Entrepreneurship in Times of Crisis: A Comprehensive Review with Future Directions. Entrepreneurship Research Journal. 2024. Vol. 14. No. 3. P. 905–950. URL: <https://doi.org/10.1515/erj-2022-0366> (дата звернення: 18.10.2024). DOI: <https://doi.org/10.1515/erj-2022-0366>
6. Фактори, які впливають на функціонування українського бізнесу. UNIC. URL: <https://unic.org.ua/news/faktori-yaki-vplivayut-na-funkcionuvannya-ukrayinskogo-biznesu-407/> (дата звернення: 18.10.2024).
7. Waters J. Amazon.com. *Encyclopedia Britannica*. 2024. 17 Oct. URL: <https://www.britannica.com/money/Amazoncom>. (дата звернення: 18.10.2024).
8. Amazon and its business model and growth. The Lifting Group. URL: <https://www.liftinggroup.com/en/expertise/business-model-amazon/> (дата звернення: 18.10.2024).
9. How Amazon's AWS Is Revolutionizing the Tech Industry. The Global Reassurer. URL: <https://www.theglobaltreasurer.com/2024/05/02/how-amazons-aws-is-revolutionizing-the-tech-industry/> (дата звернення: 18.10.2024).
10. The Destabilization Experiment. Rest of World. URL: <https://restofworld.org/series/the-destabilization-experiment/> (дата звернення: 18.10.2024).
11. FORTUNE 500 LIST. FORTUNE MEDIA. URL: <https://fortunemedia.mediaroom.com/2023-06-05-FORTUNE-ANNOUNCES-2023-FORTUNE-500-LIST> (дата звернення: 18.10.2024).

References

1. Andrews M. J., Chatterji A. K., Lerner J., Stern S. (2022). *The Role of Innovation and Entrepreneurship in Economic Growth*. University of Chicago Press. 620 p. Available at: <https://www.nber.org/books-and-chapters/role-innovation-and-entrepreneurship-economic-growth> (accessed: 18 October 2024). DOI: <https://doi.org/10.7208/chicago/9780226810645.001.0001>
2. Ivashhenko V. I. *Innovacijna ekonomika: formuvannja ta rozvytok [Innovative economy: formation and development]: monohrafija: NAN Ukrainy, In-t ekon. ta prohnozuv. K., 2012.*
3. 15 Global challenges. The Millennium Project. Available at: <https://www.millennium-project.org/challenges-overview/> (accessed: 18 October 2024).
4. Aksjonov P. Farnboro-2024: vid droniv do robotiv-vynyshhuvachiv. Jak vijna v Ukraini zminjuje vijsjkovi tekhnologiji? BBC News Ukrainy. 31 lypnja 2024. Available at: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cd1r7mrx8jvo> (accessed: 18 October 2024)
5. Lee Y., Kim J., Mah S., Karr A. (2024) Entrepreneurship in Times of Crisis: A Comprehensive Review with Future Directions. *Entrepreneurship Research Journal*, vol. 14, no. 3, pp. 905–950. Available at: <https://doi.org/10.1515/erj-2022-0366> (accessed: 18 October 2024). DOI: <https://doi.org/10.1515/erj-2022-0366>
6. Faktory, jaki vplyvajutj na funkcionuvannja ukrajinskogho biznesu. UNIC. Available at: <https://unic.org.ua/news/faktori-yaki-vplyvayut-na-funkcionuvannya-ukrayinskogo-biznesu-407/> (accessed: 18 October 2024).
7. Waters J. Amazon.com. *Encyclopedia Britannica*. 2024. 17 Oct. Available at: <https://www.britannica.com/money/Amazoncom>. (accessed: 18 October 2024).
8. Amazon and its business model and growth. The Lifting Group. Available at: <https://www.liftinggroup.com/en/expertise/business-model-amazon/> (accessed: 18 October 2024).
9. How Amazon's AWS Is Revolutionizing the Tech Industry.. The Global Reassurer. Available at: <https://www.theglobaltreasurer.com/2024/05/02/how-amazons-aws-is-revolutionizing-the-tech-industry/> (accessed: 18 October 2024).
10. The Destabilization Experiment. Rest of World. Available at: <https://restofworld.org/series/the-destabilization-experiment/> (accessed: 18 October 2024).
11. FORTUNE 500 LIST. FORTUNE MEDIA. Available at: <https://fortunemedia.mediaroom.com/2023-06-05-FORTUNE-ANNOUNCES-2023-FORTUNE-500-LIST> (accessed: 18 October 2024).